

ПРИВРЕМЕНА УПРАВА КОСОВА
ОКРУЖНИ СУД У ГЊИЛАНУ

П. бр. 8/2001.

Дана: 16.01.2008. године.

У ИМЕ НАРОДА!

Окружни суд у Гњилану, са већем у следећем саставу:

- 1) г. Маурицио Салустро (Maurizio Salustro), међународни судија и председавајући већа,
- 2) г. Ален Блох (Alain Bloch), међународни судија и члан већа,
- 3) г. Абдулах Ахмети (Abdullah Ahmeti), професионални судија и члан већа,

уз асистенцију судског записничара Ен Бејтмен (Ann Bateman),

те помоћ преводилаца за албански језик, Ендрита Реке (Endrit Reka) и Орјете Ђини (Orjeta Gjini),

поступајући у кривичном предмету следећег оптуженог:

ФЕЈЗА САДАТ (Sadat Fejza), Албанац с Косова, рођен 31.08.1974. године у селу Могила, име оца Рафиз (Rafiz), име мајке Нурије, девојачки Хасани (Nurije Hasani), писмен, разведен и отац двоје деце, тренутно се брани са слободе,

терети се оптужницом међународног тужиоца, ПП бр. 148/2000, подигнутом на Окружном суду у Гњилану 26.01.2001. године, а потом измењеном 27.06.2007. године (измењена оптужница за примљена у списе 03.07.2007. године), за извршење кривичних дела чији опис следи:

„По 3 (три) тачке, за извршење кривичног дела Убиство у покушају, из члана 30. став 2. тачке 1. 3. и 4. Кривичног закона Косова (у даљем тексту „КЗК“), у вези са чланом 19. и 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту „КЗЈ“), сви у примени у складу са Унмиковом Уредбом бр. 1999/24.

Опис кривичних дела

Дана 12.07.2000. године, око 12 – 12:30 часова, оптужени Фејза Садат, делујући истовремено са другим неидентификованим лицима, оптужени је покушао да убије тројицу Срба, наиме православног свештеника Драгана Којића, те

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 1 of 18

Звонка Костића и Бранка Пакочевећа, који су се возили у моторном возилу марке „опел вектра“, регистарске таблице ГЛ 311-31, у близини Клокота и Витине. Возилом је управљао Драган Којић, при чему је Звонко Костић био сувозач, док је Бранко Пакочевећ седео на стражњем седишту. Напад је био изведен са предумишљајем и био је испланиран. Оптужени и његови саучесници су се налазили у два возила, наиме у црвеној „аскони“ и металик сивој „опел омеги“, следећи њима возило оштећених. Црвена „аскона“ је ударила у возило оштећених, што је навело поменуте да успоре. Након тога, Фејза Садат је, наоружан пиштољем, те са намером да усмрти оштећене, испалио више од четири хица на оштећене. Оштећени су преживели напад, али су задобили тешке телесне повреде.

Бранко Пакочевећ је био погођен са два метка у десну ногу. Драган Којић је погођен у леву подлактицу, при чему је зрно погодило кост. Звонко Костић је погођен у десну бутину, при чему је зрно наставило да се креће кроз тело и завршило у десном куку. Сви су били медицински збринуте у болници Кфорове базе „Бондстил“, те подвргнути хируршкој интервенцији.

На оштећене је пуцано само зато што су Срби и православни свештеници, што су оптужени и његови саучесници знали, јер су носили свештеничку одежду. Овај покушај одузимања живота био је мотивисан етничком и верском мржњом упереном против Срба и српског народа, а чин пуцања и тешког рањавања двојице Срба и православних свештеника довео је до стварања осећања несигурности код припадника српске мањине на Косову.

Сходно томе, Фејза Садат је извршио кривично дело Убиство у покушају по 3 (три) тачке из етничких побуда и освете, као и других ниских побуда, а према члану 30. став 1. тачке 1. 3. и 4. КЗК, у вези са чланом 19. и 22. КЗЈ, сви у примени у складу са Унмиковом Уредбом бр. 1999/24.“

На претресу одржаном 16.01.2008. године,

у складу са чланом 351. односно 352. Закона о кривичном поступку (у даљем тексту „ЗКП“), суд доноси и објављује следећу

ПРЕСУДУ:

Фејза Садат, рођен 31.08.1974. године у селу Могила,

КРИВ ЈЕ

за извршење кривичног дела троструког Убиства у покушају, из члана 30. став 2. тачка 1. КЗК, у вези са чланом 19. односно 22. КЗЈ, сви у примени у складу са Унмиковом Уредбом бр. 1999/24, јер је заједно са неидентификованим саучесником, покушао да лиши живота Драгана Којића, Звонка Костића и Бранка

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 2 of 18

Пакочевића на подмукао начин, возећи се уз возило којим су путовале жртве, те испаливши више хитаца из пиштоља калибра 7.62 милиметара у њиховом смеру, при чему је тешко ранио све три жртве, али није успео да их усмрти, услед више околности, све то дана 12.07.2000. године на путу Клокот-Витина.

Сходно томе, у складу са чланом 351. ЗКП, те члановима 19. 42. 43. и 48. КЗЈ, оптужени **Фејза Садат**

ОСУЂУЈЕ СЕ

на казну затвора у трајању од 9 (девет) година, за свако од три поменути кривична дела, па му се изриче јединствена казна затвора у трајању од **15 (петнаест) година**.

У складу са чланом 409. став 4. и чланом 378. ЗКП, казна изречена оптуженом **Фејза Садату**, је лимитирана на казну затвора у трајању од **шест година и шест месеци**.

Време које је оптужени провео у притвору биће урачунато у изречену казну.

ТРОШКОВИ ПОСТУПКА

Фејза Садат ће сносити „једну трећину половине трошкова кривичног поступка“ вођеног у одсуству, како је то одлучено пресудом Окружног суда у Гњилану од 24.05.2001. године, као и целокупне трошкове поступка који је уследио након тога, а по утврђивању истих од стране надлежног органа, у складу са чланом 95. став 2. тачка 6.. и ставом 3. ЗКП, укључујући и паушални износ од 200 (двесто) евра.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ТОК ПОСТУПКА

Дана 12.07.2000. године, око 12:30 часова, Драган Којић, православни свештеник СПЦ из села Витина, управљао је својим возилом марке „опел вектра“ путем Клокот-Витина. Кретао се у смеру Витине, док је Звонко Костић, млади ђакон који се припремао да постане свештеник, седео на сувозачком месту. На стражњем седишту возила је седео трећи Србин, Бранко Пакочевић. У једном тренутку, возилу којим је управљао отац Којић, пришла је „опел аскона“ сиве боје, а лице, које је било нагнуто кроз прозор аутомобила, отворило је ватру на тројицу Срба из пиштоља. Као последица напада, сви путници „опел вектре“ задобили су тешке телесне повреде, али им нису подлегли.

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 3 of 18

Истог дана, припадници Кфора су отишли до куће Фејза Садата и ухапсили га као осумњиченог за напад.

Дана 14.07.2000. године, двојица међународних истражника – г. Батлер (Butler) и г. Френкс (Franks), отишли су до болнице у којој су била хоспитализована тројица рањеника и Звонку Костићу дали на увид фото-албум, из кога је, међу седам фотографија различитих лица, овај без икаквог премишљања издвојио фотографију Фејза Садата као лица које је пуцало у њега и остале. Ни отац Којић, нити Бранко Пакочевић нису видели фотографије, јер је први био подвргнут оперативном захвату, а други је изјавио да није ни видео стрелца/особу која је пуцала.

Дана 18.07.2000. године, истражни судија Окружног суда у Гњилану, наложио је продужење притвора Фејза Садата.

Дана 16.08.2000. године, наведена мера против оптуженог је била укинута.

Дана 26.01.2001. године, окружни јавни тужилац у Гњилану је подигао оптужницу, ПП. бр. 148/2000, након чега је 03.05.2001. године покренут кривични поступак пред Окружним судом у Гњилану. Оптуженом Фејза Садату је суђено у одсуству, а на суду га је заступао његов бранилац Масар Морина (Masar Morina).

Дана 24.05.2001. године, Окружни суд у Гњилану је својом пресудом, П. бр. 8/2001, огласио оптуженог Фејза Садата кривим за извршење кривичног дела Убиство у покушају, а по члану 30. став 2. тачка 3. КЗК, те га осудио на 6 (шест) година и 6 (шест) месеци затвора.

Дана 09.05.2002. године, Врховни суд Косова (АП182/2001) је одбацио жалбу коју је изјавила одбрана, чиме је поменута пресуда постала правоснажна.

Дана 15.04.2005. године, оптужени Фејза Садат је ухапшен и одведен у притвор, где је требао да одслужи казну изречену пресудом од 24.05.2001. године.

Дана 09.05.2005. године, одбрана је поднела захтев Окружном суду у Гњилану, тражећи поновно покретање поступка у складу са чланом 404. став 1. тачка 4. ЗКП, у коме је навела да су, након одласка оптуженог на одслужење казне, прибављени нови докази, тј. исказ сведока којим би се могао пружити алиби оптуженом.

Дана 08.06.2005. године, Окружни суд у Гњилану је одбацио захтев оптуженог за поновно покретање поступка. Одбрана је изјавила жалбу на поменуто решење.

Дана 04.10.2005. године, Врховни суд Косова (ПН. бр. 176/2005) је прихватио жалбу оптуженог и вратио предмет Окружном суду на поновно разматрање. Врховни суд Косова је инструисао Окружни суд да размотри питање да ли је

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 4 of 18

жалилац имао право на понављање поступка, а како је то предвиђено чланом 410. ЗКП.

Дана 27.04.2006. године, Окружни суд у Гњилану је одбацио захтев оптуженог за поновно покретање кривичног поступка, решењем П. бр. 156/2005.

Дана 01.11.2006. године, Врховни суд Косова (ПН. бр. 162/2006) прихватио је жалбу оптуженог на поменуто решење и вратио предмет Окружном суду на поновно покретање поступка.

Врховни суд је тада, између осталог, у свом решењу навео и следеће: *„Ивршење казне, одређено пресудом Окружног суда у Гњилану од 24.05.2001. године, П. бр. 8/2001, је овим одложено.*

Оптужени Фејза Садат ће остати у предпретресном притвору до следећег разматрања и одлуке Окружног суда у Гњилану о његовом притвору, а у складу са чланом 265. ЗКП.“

Дана 28.05.2007. године, Окружни суд у Гњилану је пустио оптуженог на слободу, а на основу следећег аргумента: *„У оквиру два месеца од доношења решења Врховног суда, дакле од 27.02.2007. године (датум већања је нерелевантан, јер одлука постаја правно ваљана тек након што је изрека написана, потписана и оверена у писарници суда), веће је требало да размотри ситуацију и донесе одлуку о продужењу или укидању притвора оптуженог. До доношења такве одлуке није дошло пре 27.04.2007. године, па је, као неумољива последица оваквог пропуста, даљи притвор оптуженог без законског основа.“*

Дана 03.07.2007. године, међународни тужилац је поднео измењену оптужницу, којом је прецизирао да се оптужени терети за извршење троструког кривичног дела Убиство у покушају, при чему је елиминисао било какво помињање имена лица које је управљало нападачевим возилом (другооптуженом је суђено у првом поступку, али је ослобађајућа пресуда у његовом случају постала правоснажна).

Истога дана, започет је главни претрес, али, услед одређених проблема у вези са саставом већа, није било стварне судске активности све до 18.09.2007. године, када је саслушан оптужени.

Дана 16.10.2007. године, због изненадне болести једног од чланова већа, г. Кадри Суљаја (Kadri Sylaj), поступак је прекинут.

Дана 16.11.2007. године, поменути судија, услед неспособности да учествује у даљем току поступка, замењен је г. Абдулахом Ахметијем, професионалним судијом. Стране у поступку су се сложиле да све до тада спроведене радње и активности буду сматране валидним. Такође су се сложили да се констатује да су сви прикупљени и за Примљени докази прочитани за записник и прихватљиви за веће. На крају је договорено да се са поступком настави тамо где је био

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 5 of 18

прекинут у претходном претресу. Том приликом је у својству сведока саслушана једна од жртава, Звонко Костић, који је у међувремену постао православни свештеник.

Дана 13.12.2007. године, у својству сведока је саслушана још једна жртва, отац Драган Којић.

Дана 09.01.2008. године, поступак је одложен због непојављивања последњег сведока одбране, г. Хебиба Идриз Идризија (Hebib Idriz Idrizi).

Дана 16.01.2008. године, саслушан је горе поменути сведок. Том приликом, јавни тужилац је усмено изменио оптужницу, прецизирајући да је у то веме православни свештеник био само г. Којић. На крају, јавни тужилац и двојица бранилаца оптуженог изнели су своје завршне речи. Оптуженом је било дозвољено да говори последњи. Потом је суд, након већања и гласања, објавио горе поменути диспозитив пресуде у писаној форми.

МЕРИТУМ ПРЕДМЕТА

1. Уводне примедбе

Пре него што се упустимо у дискусију о меритуму овог предмета, суд сматра да би било од помоћи ако би се објаснило како је донесена одлука о томе како ће се оцењивати докази који су првобитно били изведени током поступка спроведеног у одсуству оптуженог.

Стране су се експлицитно сложиле да се искази сведока узети током поступка спроведеног у одсуству оптуженог прочитају у записник и да постану део доказа које ће суд узети у разматрање. Заправо су и сâм оптужени, г. Фејза, и његов бранилац прецизно навели да нема потребе да унакрсно испитују било ког од тих сведока, изузев Драгана Којића, Звонка Костића и Бранка Пакочевића. *Видети записник претреса од 18.09.2007. године.* Потом су се 09.01.2008. године стране у поступку јасно дале своју сагласност у вези са прихватљивошћу изјава које је претходно дао Бранко Пакочевић, те су се сложиле да нема потребе да му суд упућује позив (ово је урађено јер смо добили обавештење да је г. Пакочевић у међувремену преминуо). На крају су, након што су преостале две жртве биле саслушане, стране прихватиле да њихови претходни искази буду прочитани за записник као прихватљиви докази, а поред тога су прихватили и да овој двојници сведока (жртве) поставе одређена, конкретна додатна питања. *Видети записник претреса од 16.11. и 13.12.2007. године.*

2. Искази жртава

Суд примећује да су круцијалне доказе против оптуженог дале жртве/сведоци, наиме Звонко Костић и Драган Којић. То како је дошло до пуцњава и како су

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 6 of 18

тројица путника возила којим је управљао отац Којић задобили повреде у потпуности је утврђено изјавама тројице путника, као и медицинском документацијом изведеном и запримљеном у списе предмета. Ништа од поменутог није било оспорено. Трећа жртва, Бранко Пакочевић, који је седео на стражњем седишту возила, описао је напад, али није видео и стрелца. Сходно томе, а и сасвим исправно, од њега није тражено да покуша да идентификује лице које је испалило хице. Међутим, отац Којић и Звонко Костић јесу идентификовали оптуженог као стрелца.

Првобитни исказ Звонка Костића, дат на претресу одржаном 03.05.2001. године, може се сумирати како следи:

- Дана 12.07.2000. године, око 12:15 часова, отац Којић и Бранко Пакочевић су напустили Клокот у Којићевом возилу;
- Кретали су се у смеру Витине, која је удаљена неких 5-6 километара од Клокота, када је дошло до пуцњаве;
- Око 12:20-12:30 часова, аутомобил у претицању је очешао њихов аутомобил, те продужио поред њих, при том убрзавајући, у смеру Витине;
- Отац Којић, који је управљао возилом, био је помало збуњен ударом који су претрпели, а у истом тренутку, још један аутомобил, сива „опел асконе“, пришла је и кретала се наспрам њиховог возила;
- Лице, које је било путник „опел асконе“, нагнуло се кроз прозор, репетирало пиштољ и испалило шест хитаца у кратком размаку;
- Пиштољ је био црне боје;
- Он је био рањен првим хицем;
- Метак га је погодио у леву бутину, затим наставио да се креће кроз тело, да би завршио у његовом десном куку;
- Возило нападача је било у непосредној близини њиховог возила, на удаљености од отприлике један метар, при чему су се возила неко време кретала једно поред другог;
- Сва тројица путника су били рањени;
- Леви предњи прозор њиховог возила је током пуцњаве разбијен;
- Имао је времена да добро погледа стрелца;
- Човек, кога никада пре тога није видео, имао је кратку браду и кратку косу, донекле коврцаву;
- Након пуцњаве, отац Којић је зауставио возило и окренуо се полукружно, док је возило са нападачима продужило у смеру Витине;
- Наишли су на полицијско возило;
- Полиција их је одвела до америчке војне базе (Камп Бондстил), где су били подвргнути хируршком захвату;
- Истога дана, као и наредног дана, полицајци Унмика (укључујући и иследника Батлера), као и официри Кфора, показивали су му броне фотографије (15-20), без назнака идентитета лица приказаних на фотографијама, те га питали да ли може да међу њима препозна стрелца;
- Увек изнова је са сигурношћу идентификовао исто лице, чије име није знао;

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 7 of 18

- Пуковник Мајлс (Miles) је дошао и испричао му да је човек идентификован као Фејза Садат, те да је исти ухапшен.

Током истог претреса, Звонку Костићу је показана фотографија 1-36, без података о идентитету, а које су део списка предмета. Изјавио је да је лице приказано на фотографији извршилац дела.

Током поновљеног поступка, Звонко Костић је 16.11.2007. године поново сведочио, и то у присуству оптуженог и његовог браниоца. Он је потврдио свој претходни исказ те је, након што су му постављена додатна питања, изјавио и следеће:

- Одмах након догађаја, возећи се у возилу Унмика ка америчкој бази, отац Којић му је испричао да је из виђења знао лице које је одговорно за пуцњаву, при чему је чак поменуо и његово име, „Садат Фејза“;
- Није познавао било каквог „Садата Фејзу“, тако да је, приликом показивања фотографија од стране полиције, само показао на човека који је на њих пуцао;
- Није знао име човека кога је препознао, све до тренутка када му је пуковник Мајлс саопштио име тог лица.

Суд сматра Звонка Костића поузданим сведоком. Прича овог сведока има унутрашњу доследност, веродостојна је и детаљна. Конкретно, сматрали смо да је његова идентификација оптуженог као стрелца, уверљива и достојна поверења. Звонко Костић је (а) имао прилику да погледа стрелца из непосредне близине, (б) дао је опис изгледа стрелца тако да он заправо одговара изгледу Фејза Садата у то време, (в) идентификовао је оптуженог одмах након инцидента и (г) потврдио је ту идентификацију неколико пута.

Као доказ вредности исказа и идентификације Звонка Костића служи и чињеница да је 18.09.2007. године г. Фејза признао да је фотографија 1/36 одговарала његовом изгледу у време догађаја. Поред тога, примећујемо да је Звонко Костић издвојио г. Фејзу из низа фотографија не једном, него неколико пута, те да је то урадио свак пут без икаквог знака или сугестије неког са стране у вези са идентитетом лица са фотографија.

По нашем мишљењу, недоследности у исказу Звонка Костића у вези са тим када му је саопштено име лица које је издвојио из низа фотографија нису утицале на његов кредибилитет, јер је разјаснио да му то име није ништа значило (није познавао никога са таквим именом). Критична чињеница јесте и то да је Звонко Костић издвојио исту особу у неколико наврата када су му показиване различите фотографије, а та особа је увек био г. Фејза.

Првобитни исказ Драгана Којића, дат на претресу у кривичном поступку 07.05.2001. године, може се резимирати како следи:

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 8 of 18

- Дана 12.07.2000. године, држао је молитву у цркви у Клокоту;
- Истога дана, у 13:00 часова, морао је да одржи опело на сахрани у Витини;
- Сходно томе, око поднева, он, Звонко Костић и Бранко Пакочевић су напустили Клокоти кренули његовим аутомобилом (бела „опел вектра“) ка Витини, која је од Клокота удаљена неких 6 километара;
- Он је управљао аутом, Звонко Костић је био на сувозачевом месту, Бранко Пакочевић на стражњем седишту;
- Око 12:25 часова, чули су „нешто“;
- Звонко Костић му је рекао: „Оче Драгане, неко пуца на нас!“;
- Тог тренутка, црвена „лада“ у претицању је очешала њихово возило и потом продужила у смеру Витине;
- Тада је Звонко Костић рекао да је рањен;
- Окренуо је главу и угледао човека, кога није познавао, како се нагиње кроз прозор сиве „опел асконе“ и пуца у њиховом смеру из црног пиштоља;
- Човек, који је био веома близу, имао је кратку подшишану браду, „смеђе боје, кафене“;
- Близина два возила дала му је могућност да добро осмотри лице стрелца;
- Нападач је испалио око 5 хитаца;
- Бранко Пакочевић је такође рекао да је рањен;
- Осетио је како му пада лева рука;
- Леви предњи прозор возила је био рабијен у пуцњави;
- Зауставио је аутомобил и полукружно се окренуо, док су нападачи продужили у смеру Витине;
- Наишли су на полицијско возило и полиција их је одвезла до болнице у америчкој бази (војна база „Бондстил“), где им је указана медицинска помоћ;
- Следећег дана, полицајци Унмика су дошли у болницу и показали им већи број фотографија (можда 8) без назнака о идентитету лица са фотографија, те питали и њега и Звонка Костића да ли могу да идентификују стрелца;
- Такође је дошао извесни пуковник Мајлс и он је урадио исту ствар;
- Приликом спровођења фото-идентификације, он и Звонко Костић су били у истој просторији, али су им кревети били на супротним странама, тако да је било немогуће да било који од њих види коју је фотографију идентификовао онај други;
- Увек је са сигурношћу идентификовао исто лице као стрелца, чије име иначе није знао;
- Пуковник је био тај који му је саопштио да се човек, кога је идентификовао, зове Фејза Садат.

Током истог саслушања, сведоку је показана фотографија 1/36 из списка предмета, без података о идентитету. Изјавио је да је лице са фотографије извршилац дела.

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 9 of 18

Током поновљеног поступка, Драган Којић је 13.12.2007. године још једном сведочио, а у присуству оптуженог и његовог браниоца. Потврдио је свој претходни исказ и потом, у одговору на постављена питања, изјавио следеће:

- Није могао да искључи могућност да је оптуженог негде случајно срео, с обзиром да су обојица живели у истом селу, али је потврдио да му лице Фејза Садата није било познато;
- Звонку Костићу никада није рекао име стрелца и свакако не одмах након пуцњаве, када им је једина брига била како да преживе;
- Сазнао је од пуковник Мајлса да је име човека кога је препознао било „Садат Фејза“.

Суд сматра Драгана Којића веродостојним сведоком. Његов исказ је унутрашње доследан, веродостојан и детаљан. Идентификација оптуженог од стране оца Којића, као извршиоца, је уверљива, јер је отац Којић (а) имао прилику да погледа стрелца из непосредне близине, (б) дао је опис изгледа стрелца тако да он одговара изгледу Фејза Садата у то време; (в) идентификовао је оптуженог убрзо након инцидента и (г) потврдио је идентификацију неколико пута.

Искази Звонка Костића и оца Којића нису само појединачно веродостојни, него се и међусобно поткрепљују. Обојица сведока су (а) дали веома сличне описе начина на који је напад изведен и како је дошло до пуцњаве, (б) изнели готово идентичне описе главе стрелца и црта лица и (в) прошли кроз неколико идентификација низа фотографија извршиоца, увек са идентичним резултатима.

Једина недоследност у исказу оца Којића и Звонка Костића односи се на то да ли је отац Којић познавао стрелца из времена пре инцидента и да ли је отац Којић помињао име стрелца Звонку Костићу пре него што је овај упитан да ли је лице, које је пуцало на њих, на некој од показаних му фотографија. Већу тежину доказу даје и налаз да отац Којић није знао име лица које је пуцало на њега и остале путнике његовог возила. Сматрамо задовољавајућом чињеницу да би, да је знао, отац Којић име стрелца заправо био саопштио полицији првом згодном приликом. Такође примећујемо да Звонко Костић није ништа тврдио у том смислу, судећи и по ономе што је испричао непосредно након инцидента и по ономе што је рекао током првог поступка (одржаног у одсуству оптуженог).

У сваком случају, ова минорна неподударност ни на који начин не утиче на њихову уверљиву сигурност при независном и засебном одабиру истих фотографија из фото-приказа и албума који су им засебно показани. Докази из идентификације су више него довољни да би се оправдала осуђујућа пресуда за г. Фејзу по три тачке за кривично дело убиства у покушају.

3. Верзија догађаја оптуженог

Оптужени је ухапшен истога дана када је злочин извршен. Потом је, 18.07.2000. године, истражни судија Округног суда у Ђњилану саслушао оптуженог у згради

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 10 of 18

суда у присуству његовог браниоца. Том приликом, Фејза Садат је изјавио следеће:

- Дана 12.07.2000. године, око 07:30 часова, он и његов брат Наим су отишли до њихове њиве, у близини села Могила и кренули са заливањем парадајза;
- Око 10:30 часова, вратио се кући, како би доручковао и однео нешто хране и брату, који је остао радећи на њиви;
- У 11:00 часова, изашао је из куће и кренуо назад ка њиви;
- Успут се зауставио у сеоској продавници, где је радио извесни Рахман Рашити (Rahman Rashiti), јер је хтео да купи сок;
- Ту је срео Наима Рашитија (Naim Rashiti), Рахмановог сина, као и Ремзија Љахуа (Remzi Lahu);
- Није срео било кога другог;
- До њиве је стигао за десет минута и наставио да залива парадајз;
- Потом је послао брата Наима кући, како би проверио у каквом је здравственом стању њихов отац;
- Наим је одмах потом кренуо и он је остао сам на њиви;
- Након што се уморио, сео је и заспао;
- У суседној њиви радили су Сокољ Фејза (Sokol Fejza) и његов син Ахмет (Ahmet);
- Ахмет Фејза га је пробудио и заједно су испушили по цигарету;
- Око 14:30 часова, вратио се кући на ручак;
- Око 15:00 часова, стигла је војна полиција Кфора, ухапсила га и одвела га у „Бондстил“;
- Није извршио било какав злочин и нема ништа против оштећених.

Као што је већ објашњено, дана 16.08.2000. године, оптужени је пуштен из притвора и потом му је суђено у одсуству. Након што је пресуда постала правоснажна, дана 15.04.2005. године је поново ухапшен, да би 28.05.2008. године био поново пуштен из притвора, из процедуралних разлога.

Током поновљеног поступка, Фејза Садат је испитиван на претресу одржаном 18.09.2007. године, у присуству свог браниоца. Том приликом, он је потврдио своје раније исказе, уз само три исправке, како следи:

(а) Као време када је стигао кући, сада је навео 12:00 часова, око поднева, а не 14:30 часова;

(б) Као време када га је ухапсио Кфор је овај пут навео 12:20-12:30 часова, а не 15:00 часова;

(в) Навео је податак да је на уласку у кућу, око 12:05 часова, срео комшију Новицу Пржића, те разговарао са њим пар минута (примећујемо да та околност уопште није била помињана у његовим исказима датим у предпретресном поступку, напротив, тада је говорио да „више није срео било кога другог“).

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 11 of 18

Изузму ли се ове три ставке, оптужени је у потпуности потврдио своју првобитну верзију догађаја, а стране су се изричито сложиле са тиме да су те изјаве прихватљив доказ.

Друга тврдња може се одмах искључити као непрецизна. Након пуцњаве, око 13:30 часова, иследник Унмика, г. Батлер, био је обавештен о догађају. Отишао је на лице места и започео своје радње. Након извесног времена је сазнао да је Кфор ухапсио осумњиченог (видети Батлеров извештај од 15.07.2000. године). Све три жртве су стално наводиле да је до пуцњаве дошло око 12:30 часова. Сходно томе, Фејза Садат, који је ухапшен као осумњичени у пуцњави, није могао бити приведен истовремено када је и дошло до извршења дела. Надаље, чак је и његов брат, Наим Фејза, изјавио да је око 13:30-14:00 часова Фејза Садат и даље био на слободи и на својој њиви.

Одбрана оптуженог заснива се на алибију. Он тврди да није могао извршити кривично дело, јер је, када је до напада дошло, он био негде другде. Према његовим првим изјавама (18.07.2000. године), он је био на њиви од отприлике 11:20 до отприлике 14:30 часова, када је отишао кући. Међутим, како је већ наглашено, у његовој последњој верзији догађаја се каже да је стигао кући по повратку са њиве око 12:00 часова и да је тамо био све до хапшења. Иако свакако није у праву када каже да је до хапшења дошло у 12:30 часова, он, теоретски говорећи, могао стићи кући у 12:00 часова, како тврди.

Упркос недоследностима и непрецизностима у исказима г. Фејзе, суд је ипак размотрио релевантне доказе у вези са његовим алибијем.

Како је већ раније објашњено, нема сумње да је злочин извршен у 12:20-12:30 часова. Очевици/жртве су били доследни када су говорили о времену, а њихови искази су веродостојни, јер су као реперну тачку користили сахрану у Витини на којој је у 13:00 часова отац Којић требао да држи опело.

Оптужени је испрва тврдио да је био на њиви, да би касније тврдио да је већ био кући када је дошло до пуцњаве. Утврђено је да је раздаљина од њиве до главног пута Клокот-Витина 3-4 километра (сведок Хебиб Идризи, саслушан на претресу одржаном 16.01.2008. године), док је удаљеност између куће Фејза Садата и Клокота 4-6 километара (саслушање оптуженог, претрес од 18.09.2007. године). Такође је утврђено да је удаљеност између Клокота и Витине 5 километара (сведоке Хебиб Идризи, као и сâм оптужени). Напад се одиграо на главном путу Клокот-Витина.

Сходно томе, нема сумње да је раздаљина између њиве Фејза Садата и места извршења кривичног дела мања од 9 километара, док је удаљеност куће оптуженог од места извршења кривичног дела мања од 11 километара. Путеви који повезују њиву и кућу оптуженог са местом извршења кривичног дела су једнако проходни за аутомобил. Ако израчунамо време, узимајући при том у

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 12 of 18

обзир брзину од 50 км на сат, што је свакако веома опрезна хипотеза, Фејза Садат је могао стићи до места извршења кривичног дела за мање од 14 минута од своје куће, а за мање од 11 минута са своје њиве. Утицај оваквог налаза на алиби је такав да оптужени треба да докаже да је био на тачно одређеној локацији, различитој од места извршења кривичног дела, након 12:15/12:30 часова.

Наим Фејза, који је саслушаван у поступку спроведеном у одсуству оптуженог (11.05.2001. године), изјавио је следеће:

- Дана 12.07.2000. године, ујутро, он и његов брат Садат су радили на њиховој њиви;
- Око 10:00 часова, Садат је отишао кући, како би донео нешто хране;
- Након отприлике 40 минута, Садат се вратио и рекао му да иде кући и провери у каквом је здравственом стању њихов отац;
- Око 11:00 часова, оставио је Садата на њиви и отишао кући, да би се око 12:30/13:00 часова вратио на њиву, где је затекао свог брата (сведок није прецизан, јер је прво поменуо „1 сат поподне“, а касније говори да није био на њиви „од 11:00 часова ујутро, па до 12:30 часова поподне“);
- Остали су заједно на њиви до 13:30/14:00 часова, када је послао Садата кући да донесе гориво за трактор, одакле се Садат никада није вратио.

Суд сматра да исказ Наима Фејзе не подупире алиби оптуженог, јер је сведок оставио брата на њиви око 11:00 часова, да би га поново видео тек у 12:30/13:00 часова. Овај неодређени, нови временски период, даје времена Фејза Садату да изврши кривично дело и врати се на њиву на време да сретне брата у недефинисано време пре 13:00 часова.

Ништа повољнији по оптуженог нису били ни искази следећих сведока:

*Рахман Рашити, који је само рекао да је на дан извршења кривичног дела, Фејза Садат дошао у продавницу у којој ради и купио неко пиће (не прецизирајући време када се то десило – 10.08.2000. године, изјава истражном судији);

*Наим Рашити, који је изјавио да је срео Фејза Садата у близини његове продавнице око 11:40 часова (10.08.2000. године, изјава истражном судији);

*Ремзи Љаху, који је рекао да је срео Фејза Садата негде „око 12:00 часова“, када је овај ишао ка продавници (претрес са поступка одржаног у одсуству оптуженог од 07.05.2001. године);

*Ахмет Фејза, који је изјавио да је видео Садата на њивив једном око 10:00, а други пут поподне, око 15:00 часова (вредно је поменути да сведок није поменуо чињеницу да је пробудио оптуженог, како је то овај тврдио – претрес са поступка одржаног у одсуству оптуженог од 11.05.2001. године), и

*Хебиб Идризи (претрес у поновљеном поступку од 16.01.2008. године), који је изјавио да: (а) оног дана када је Фејза Садат ухапшен, кратко разговарао са њим, негде између 10:00 и 11:00 часова, док се овај враћао из сеоске продавнице на своју њиву; (б) након тога је видео Садата како ради на њиви, али га није видео

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 13 of 18

ни у 12:00, када је отишао кући на ручак, нити поподне (другим речима, сведок је последњи пут видео Садата у неодређено време пре 12:00 часова).

На крају, одбрана је предала изјаву у писаној форми, 22.04.2005. године, оверену и са потписом извесног Новице Пржића, који је изјавио да је на дан извршења кривичног дела срео Фејза Садата око 12:10/12:15 часова. Наводно, оптужени је даваоцу изјаве махнуо у знак поздрава и „ушао у двориште“. Суд није могао да саслуша овог потенцијалног сведока, јер је у међувремену преминуо (околност коју не оспоравају стране у поступку, а потврђена је и од стране оца Којића, а и од, сада свештеника и оца, Костића, који су држали опело на сахрани Новице Пржића).

Веће је става да ова изјава не може бити сматрана веродостојним доказом. Временски оквир је од кључне важности за доношење наше одлуке, али давалац изјаве није прецизан и суд не може да га саслуша на ту околност, како би проверио основ његове изјаве. Последишно, садржај документа није поуздан. Надаље, он у сваком случају не би био од помоћи оптуженом, пошто то не задовољава „временски оквир за алиби“.

Као закључак, може се рећи да нити један од два тврђена алибија (оптужени је био на њиви / био је кући) није био утврђен. Као прво, они су очигледно недоследни. Као друго, две последње исправке Фејза Садата нису биле поткрепљене (када је реч о времену у које је наводно стигао кући и срео Новицу Пржића – 12:00/12:15 часова), а трећа исправка је противречна (када је реч о времену његовог хапшења – 12:30 часова). На крају, ниједан сведок није подупро било коју од две верзије алибија.

На основу горе наведених ралога, суд сматра да оптужени није установио алиби као одбрану у овом случају.

4. Одговорност оптуженог за напад

Суд је мишљења да су објашњени докази против оптуженог довољни да би се ван разумне сумње утврдила његова одговорност за предметни напад.

Препознавање од стране две жртве је веродостојно. Оптужени је понудио алиби на два недоследна начина и у сваком случају није успео да докаже нити један.

Фејза Садат је, током његовог саслушања, тврдио да су му након хапшења урађени тестови присуства барутних честица на рукама и да је резултат био негативан. Ова околност не доказује богзна шта, ако ишта и доказује. Одсуство присуства таквих трагова не значи да лице није пуцало из ватреног оружја. Познато је да се такви трагови лако елиминишу прањем руку. Поред тога, у овом случају стрелац је пуцао из пиштоља са испруженом руком кроз десни прозор

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 14 of 18

аутомобила у покрету. У таквим околностима, поставља се питање да ли би у оваквој ситуацији уопште и било некаквих трагова присуства барутних честица.

5. Чињенице и правна класификација истих

На основу исказа жртава и иследника који је обавио увиђај на месту извршења кривичног дела, Дејвида Шулца (David Schultz) – саслушање у поступку спроведеном у одсуству оптуженог од 21.05.2001. године – као и на основу фотографија возила жртава (које је направио сведок Шулц), те на основу медицинске документације и исказа сведока Кајра Ендрјуза (Kyre Andrews) – специјалисте на пријемном одељењу болнице војне базе „Бондстил“ – суд је утврдио да су доказане следеће чињенице:

- Драган Којић је рањен у леву руку, Звонко Костић је рањен у леву бутину (након чега је зрно наставило да се креће и завршило у његовом десном куку), а Бранко Пакочевић је рањен у десно колено;
- Нападач је испалио најмање четири хица (фотографије које је сачинио сведок Шулц, а на које се позивао током његовог испитивања јасно показују трагове на левој страни возила узроковане ударом три зрна; најмање четврто зрно је погодило оца Којића у леву руку, јер ово зрно није могло бити ни једно од поменутих три, пошто путање истих, иначе видљиве на фотографијама, не одговарају положају жртвине леве руке у то време);
- Сва зрна су погодила жртвину возило, а три су погодила и саме жртве.

Суд примећује да би вишеструки хици испалени из пиштоља и возила које претиче друго возило у нивоу очију били више него довољни да се докаже нехат. Међутим, у овом случају, нема сумње у вези са директном намером стрелца да убије све путнике „опел вектре“. Путање зрна и положај рана у анатомском погледу јасно демонстрирају чињеницу да су зрна била конкретно усмерена и нациљана у жртве и да је смрт једне или више мета избегнута захваљујући чистој случајности (једно од зрна је промашило груди оца Којића за неколико центиметара – видети фотографије које је сачинио сведок Шулц).

Када је реч о присуству непознатих саизвршилаца, веће сматра да докази не показују на недвосмислен начин да је возач (нема податак о другим путницима) аутомобила, који је очешао жртвину возило, био део завере. Жртве су уверене да је управо то случај, али, у општем контексту динамике напада, радње „трећег возила“ нису суштински важне и мањи судар могао је бити и случајност (све што је нападачима тада било потребно је да приђу возилу жртава и да отворе ватру, што је радња за коју не треба било каква припремна интервенција).

Међутим, нема сумње да је оптужени деловао заједно са још најмање једним саизвршиоцем, наиме са возачем „опел асконе“ из које су хици били испалени.

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 15 of 18

Из горе наведених разлога, суд сматра да је правна квалификација предметних радњи као саизвршилаштво у три убиства у покушају сасвим исправна.

Када је реч о отежавајућим околностима, оптужница се позива на члан 30. став 2. тачка 1. (на свиреп или подмукао начин), 3. (лична добит, циљ извршења или прикривања другог кривичног дела или безобзирна освета или зла намера) и 4. (крвна освета) из Кривичног закона Косова. У том смислу, суд наглашава да нема никаквих доказа у вези са разлогом или мотивом којим се водио оптужени при извршењу кривичног дела. Слично томе није било доказа који би указивали на евентуалну позадину напада. Проста чињеница да је оптужени Албанац, а да су жртве Срби, свакако није довољна да би се утврдило да је етничка мржња била основна побуда за овај злочин.

У закључку, отежавајуће околности из члана 30. став 2. тачке 3. и 4. (крвна освета) КЗК морају бити искључене.

Међутим, отежавајућа околност извршења кривичног дела на подмукао начин је свакако присутна. Жртве су нападнуте на препад и изненада. Таква врста напада је „подмукла“ по дефиницији.

5. Закон у примени и казна

Када је реч о закону у примени, суд примећује да су у време извршења кривичног дела (12.07.2000. године) на Косову у примени били Кривични закон Косова, као и Кривични закон Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, оба у складу са Унмиковом Уредбом бр. 1999/2.

Предметна кривична дела (убиства у покушају извршена на подмукао начин у саизвршилаштву) и даље су инкриминисана тренутно примењујућим Привременим кривичним законом Косова (у даљем тексту „ПКЗК“) према члану 20. односно члану 23. 146. и 147. тачка 3.

Према члану 2. ПКЗК, опште правило јесте да ће „према извршиоцу бити примењен закон на снази у време извршење кривичног дела“ (став 1), али у случајевима када је, пре доношења коначне одлуке, дошло до измене закона, правило гласи „примениће се закон који је повољнији по извршиоца“ (став 2.).

Суд сматра да процена „повољнијег закона“ мора бити направљена не упоређивањем две законом прописане санкције, него поређењем конкретних казни које би могле бити изречене оптуженом и према старом, и према новом законом. Сходно томе, примениће се одредбе новог закона само ако би конкретни резултат био повољнији по оптуженог.

У јулу 2000. године, казна за кривично дело Убиство у покушају извршено на подмукао начин у саизвршилаштву била је регулисана следећим члановима:

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 16 of 18

- 30. став 2. КЗК (затвор у трајању од најмање десет година или смртна казна),
- 38. став 1. и 2. КЗЈ (затвор, који не може трајати краће од 15 дана, односно дуже од 15 година, али суд може изрећи и казну затвора у трајању од 20 година, када се кривично дело квалификује као дело за које је забрањена смртна казна),
- одељак 1.5 Унмикове Уредбе бр. 1999/24 (којом је укинута смртна казна, а да при том није замењена алтернативном казном; ово је учињено тек Унмиковом Уредбом бр. 2000/59, која је на снагу ступила 27.10.2000. године), те
- 19. став 2. („за покушано кривично дело суд може снизити казну прописану за довршено кривично дело“), те 43. став 1. тачка 1. (када минимална забрањена казна износи 3 или више година затвора, а максимално снижење износи једну годину) КЗЈ.

Суд је, примењујући стари закон, узео у обзир све околности наведене чланом 41. КЗЈ, а које се могу применити на овај предмет, и то конкретно:

- веома висок ниво кривичне одговорности: кривично дело је било планирано, припремљено и извршено, што показује чврсту и упорну намеру да се убије;
- интензитет опасности или повреде заштићене вредности: како је то већ објашњено, пуком срећом кривично дело није резултирало смртним исходом;
- околности у којима је дело извршено: злочин је извршен тако што је претходно припремљена заседа;
- претходно понашање извршиоца: Фејза Садат се не води у кривичној евиденцији и није кажњаван за неко друго кривично дело;
- личне околности извршиоца и његово понашање након извршења кривичног дела: оптужени је просечног имовног стања, није сарађивао са судским органима и дуго је био у бекству.

На основу горе елаборираних аргумената, суд је става да у случају оптуженог не може бити говора о било каквим олакшавајућим околностима. Међутим, имајући на уму да кривична дела нису била конзумирана, веће сматра да је прикладно одредити казну за свако убиство у покушају не вишу од минимума (десет година затвора), а затим је смањити за годину дана затвора. Сходно томе, казна одређена за свако од три кривична дела која је извршио оптужени износиће 9 (девет) година затвора.

Сходно члану 48. став 1. и 2. КЗЈ, изриче се и одређује коначна јединствена казна оптуженом у трајању од 15 (петнаест) година затвора.

Суд би дошао до истог закључка и да је применио нови закон (као и онај који је био на снази „у међувремену“; Унмикова Уредба бр. 2000/59, на снази од

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 17 of 18

27.10.2000. године, која је заменила смртну казну казном затвора „у распону од минималне законом предвиђене казне за то кривично дело до максималне казне затвора у трајању од четрдесет година“).

Овде суд мора да примети да, у складу са чланом 409. став 4. и чланом 378. ЗКП, казна изречена оптуженом не сме прећи казну већ изречену на крају поступка вођеног у његовом одсуству, а то је шест година и шест месеци затвора.

Време које је оптужени провео у притвору биће урачунато у изречену казну.

Како је већ наведено пресудом од 24.05.2001. године Окружног суда у Гњилану, оптужени Фејза Садат ће сносити „једну трећину половине трошкова кривичног поступка“ спроведеног у одсуству истог. Поред тога, у складу са чланом 98. и 95. став 2. тачка 6. односно ставом 3. ЗКП, оптужени ће сносити целокупне трошкове поновљеног поступка након што буду утврђени од стране надлежног органа, укључујући и пашал у износу од 200 (двесто) евра.

У складу са чланом 353. став 1. и 7. ЗКП, против оптуженог Фејза Садата ће посебним решењем поступајућег суда бити одређен притвор. Оптужени ће бити у притвору до правоснажности пресуде.

Дана: 16.01.2008. године.

Судски записничар:
Ен Бејтман.

Председавајући већа:
Маурицио Салустро.

Поука о правном леку: Жалба на ову пресуду може бити изјављена у року од 15 (петнаест) дана од пријема исте у писаној форми. Жалба ће бити упућена Врховном суду Косова путем овог суда.

Job No.:AA3109	Path name: Mydocs/translations/criminal cases/Fejza case/DC Gnjilane, Verdict, 16.01.08.	Comp. No.:015
Created on: 21/10/2008	Translated by: Aleksandar Zivanovic	Page 18 of 18